

înțeleg că această tăcere face parte din strategia la care recurg ziaristi pentru a te face să vorbești.

Să luăm de pildă acest loc. Nu văd despre ce altceva v-aș putea povesti. Nu vă speriați ; nu mă voi abate de la subiect. Locul acesta contează enorm pentru noi. Dumneavoastră ce vedeți în el? marea, cerul și deasupra soarele, nu-i așa? Ei bine ! aflați că pentru noi nimic nu-i mai presus de platani. Dacă ștergeți platanii, ștergeți însuși locul. Și îmi ștergeți chiar și timpul. De când mă știu sunt legat de platani. Astăzi mai mult ca oricând, deoarece, înaintând în vârstă, am decis să încerc să rețin miracolul fiecărei clipe în vederea unui proiect imens menit, s-o recunoaștem, mai mult să-mi satisfacă orgoliul decât să ilustrez dragostea mea pentru adevăr. Nu știu dacă voi reuși să mă fac înțeles în cartea mea. Aceasta este, poate, unul dintre motivele pentru care am venit astăzi la întâlnirea cu dumneavoastră. Visez la o carte în care platanii își au locul lor bine definit, central. Dar cei care mă împiedică dintotdeauna s-o scriu sunt tocmai platanii. Dificultatea vine din faptul că acești copaci nu au un trecut literar. Și totuși, fără platanii, cartea nu are sens. Cel puțin în ceea ce privește locul acesta. Alta ar fi fost situația dacă ar fi fost vorba de castani. Despre castani au scris destui ; nu m-au așteptat pe mine s-o fac. Despre castani și despre ferigi. Pentru ei acest loc nu este decât un imens câmp de ferigi năpădit de foc și cerneală. Și de zgomotul îngrozitor al castanilor doborâți. Ați remarcat că poezii nu vorbesc deloc de platanii și că pictorii nu vor nici măcar să audă pomenindu-li-se de ei ? Nici unul, cu excepția nebulului care și-a tăiat urechea. Fără platanii acest loc nu este al meu. Fără platanii zilele se scurg una după alta asemuindu-și secunde. Îți par naiv în modul meu de a o spune, dar, dragă prietenă, mă adresez ție și adresându-mă ție mă înțeleg pe mine însumi. Să încerci să păstrezi o amintire și s-o menții mereu vie este fără îndoială o nebulie dacă accepți chiar și pentru o clipă că nu poți opri timpul în loc. Din fericire știm că nu putem face așa ceva. Prin alte locuri se zice că se poate face o alegere, dar nu și pe la noi. Această conștiință a limitelor ne dă răbdarea încăpățanată a oamenilor care socotesc zilele ce trec ireversibil. Unii zic că vânam himere și probabil

că au dreptate. Dar singura noastră datorie, singurul nostru scop este să rămânem ancorati de viitor. Vânători de iluzii, asta suntem ! Dar avem și speranța nebună de a vâna puțin în treacăt viitorul.

Platanii îi știu din copilărie, de cincizeci de ani. Făceam parte dintr-o gașcă de copii zvăpăiați care veneau aici după „picturile“ coborând din cartierele mărginașe ce deveneau tot mai numeroase pe măsură ce se scurgea timpul. Nu vă pot da prea multe lămuriri despre „picturile“, nici despre dorința noastră arzătoare de a aduna cât mai multe. Erau capace de la sticlele de apă minerală sau de apă gazoasă. În cartierele noastre nu găseai așa ceva : în birturi nu se servea decât vin la pahar – într-o cantitate ce compensa uniformitatea lichidului și n-are rost să vă pomenesc de afluența pe care și-o asigura patronul punând la intrare un afiș prin care anunța că tocmai primise un vin bun și proaspăt. Trebuia deci să ne pășim cartierul și să dăm buzna pe terasele cafenelelor din Piazza. Era pe vremea când chelnerii știau să învârtă pe vârful degetelor tăvile pline de sticle și pahare. Copiii se strângeau în jurul lor și adunau capacele de la sticle. De nenumărate ori, patronul, care nu vedea cu ochi buni adunătura de derbedei, se lua de noi. Trebuia s-o ștergem ; n-aveam altă scăpare. Ne luam picioarele la spinare, dar ne întorceam curând. Reveneam să adunăm capacele. Pe cele deformate le lăsam deoparte, nu le luam decât pe cele bune pentru a le îndrepta cu o piatră ascuțită. Le îndreptam, le scoteam dopul de plută care cătușea metalul pe interior și, prin lovituri mici și dese, le redam forma inițială cu multă îndemânare. N-am știut niciodată la ce folosea tezurizarea încăpățanată care nu se putea solda cu nimic altceva decât cu amenințări și bătăi. M-am întrebat de multe ori, dar nimeni n-a știut să-mi spună rostul acestui joc. Poate că nu atât capacele ne interesau cât ocazia pe care ne-o ofereau de a ne afirma, în fața unei lumi pe care o consideram aristocrată, dorința de a beneficia de întregul teritoriu al unui oraș care, deși ridicat prin truda celor de la periferie, nu recunoștea decât puterea banului. Fusesem alungați din Piazza și trebuia să ne răzbunăm : strângeam toate capacele anunțând poate tocmai prin atitudinea noastră ostilă tulburările sociale ce urmau să apară. Răzbunarea capacelelor de la